

TANTÁRGYI ADATLAP

Tárgy neve:		Kódja:	
Általános ökológia II.		VEMKLIB212A	
General Ecology II.			
Tárgyfelel s oktató:		Tárgyfelel s tanszék:	
Dr. Padisák Judit		Limnológia Intézeti Tanszék	
Elmélet (óra):		Kredit:	Számonkérés:
2 (/hét)		2	Vizsga

A tárgy oktatója:				
név	kurzus:	min. limit (fő)	max. limit (fő)	nyelv
Dr. Padisák Judit	Elmélet	0	3	magyar

A tantárgy célkitűzése

Tantárgy képzési célja:

A populációk, populációkollektívumok, társulások eloszlását és mennyiségét meghatározó tényezők valamint az ökoszisztéma működés alapelveinek vizsgálata. Vizsgáljuk, hogy a szupraindividuális szerveződés milyen mechanizmusok révén jön létre, melyek alapvető attribútumai. Alapismereteket adunk a téma szakirodalmának további tanulmányozásához, a mindenkori új kutatási eredmények valamint a rendszeresen felbukkanó „ökológiai haváriahelyzetek” tudományosan megfelelő értékelésének és annak higgadt, szakszerű kommunikálásához való képességekhez.

Tantárgy tematikája:

1. A viselkedésökológia alapfogalmai
2. Viselkedésökológiai alapmodellek I.
3. Viselkedésökológiai alapmodellek II
4. Komplex magatartásmintázatok; ökológiai és természetvédelmi jelentőségük
5. Populáció feletti szupraindividuális szerveződési szintek: metapopulációk, guild, populációkollektívum, társulás, tájegység, skálafüggés.
6. Szerkezetek és mintázatok a társulásban: tér- és időbeli mintázatok.
7. A társulásfejlődés klasszikus és modern modelljei, ezek egymáshoz való viszonya, a modellalkotás szükségessége
8. A társulások szerveződése és a populációk életmenet és növekedési jellemzői közti összefüggés, a klonális szeveződés (növények, korallzátony élőlényei, időben elkülönült parthenogenetikus és ivaros életszakaszok ökológiai jelentősége).
9. A társulások színtezettsége: növénytársulások, a planktontársulások vertikális színtezettségének limnológiai alapjai, jelentősége.
10. A társulásszerveződés sajátosságai, alapító- és/vagy dominanciakontroll, a szukcesszió jellegzetességei, ciklusok, direkcionális változások, sztochasztikus folyamatok, interspecifikus kölcsönhatások a társulásfejlődésben.
11. Kompetíció és a kompetíció elkerülésének (forrásfelosztás) esetei.
12. Egyensúlyi és nem egyensúlyi modellek a társulásfejlődésben, ökológiai ekvilíbrio, zavarás, külső- és belső zaj.
13. A társulások diverzitása, a diverzitásmodellek.
14. Táplálkozási hálózatok szabályozása, top-down és bottom-up modellek, a szárazföldi- és vízi hálózatok hasonlósága és különbözősége ill. ezek alkalmazása a biomanipulációban.
15. Az ökológiai modellezés kényszere, lehetőségei és korlátai.

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy követelménye:

Az előadásokon a megjelenés kötelező.

Az aláírás feltétele, hogy a félév során írt ZH-k átlaga legalább 60% legyen.

A szóbeli vizsga előtt fél óra áll a hallgató rendelkezésére, hogy 30 fogalmat definiáljon. A sikeres beugróhoz legalább 20 fogalmat helyesen meg kell határozni.

Ezután húzhat tételt, melyet felkészülés után 15 perc áll a hallgató rendelkezésére a vizsgakérdés/témakör kifejtésére.

Elégtelen (1) a felelet, ha a vizsgázó sem a témakör rövid vázlatát, sem pedig a témához kapcsolódó alapfogalmak definícióját nem tudja megadni.

Elégséges (2) a felelet, ha a vizsgázó a kérdéskör alapfogalmait értelmezni tudja.

Közepes (3) a felelet, ha a vizsgázó ismeri a kérdéskör alapfogalmait, s tanári segítséggel képes a témakör logikai összefüggéseinek bemutatására is.

Jó (4) a felelet, ha a vizsgázó logikusan felépített válaszában önállóan kifejti a tétel (vizsgakérdés) valamennyi fontos tényét, összefüggését, ám a tételhez kapcsolódó kötelező irodalmat nem, vagy csak hiányosan ismeri.

Jeles (5) a felelet, ha a vizsgázó mind a tétel, mind pedig a kötelező irodalom ismeretéről logikusan felépített, önálló, részleteiben is kifogástalan, az összefüggéseket hiánytalanul feltáró válasz keretében tesz tanúbizonytságot.

Tantárgyhoz kapcsolódó irodalom:

Krebs, C. J. (2001): Ecology: The experimental Analysis of Distribution and abundance. Addison-Wesley, San Francisco.

Juhász Nagy, P. (1986): Egy operatív ökológia hiánya, szükségletei és feladatai. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Mátyás, Cs. (1996): Erdészeti ökológia. Mezőgazda Kiadó, Budapest.